

...pakket in de V.S. Men kan evenwel moeilijk spreken over „het" Nederlandse goederenpakket, wegens de grote verschillen tussen de mensen van verschillende beroepen, leeftijden, gezondheidstoestanden, enz. Ook is het de vraag, of voor een vergelijking van de welvaart tussen twee landen, die nogal wat verschillen vertonen in levenswijze, een goederenpakket dat geheel aansluit bij één van die twee landen, wel het geschikte model is.

Verandering

Hierop ingaande wilde de hoogleraar accentueren de verstrekkende gevolgen, die de keuze van een model kan hebben voor de interpretatie van feitelijke gegevens. Dit geldt evenzeer bij de bestudering van meer zuiver wetenschappelijke problemen. Hij toonde hierbij aan, dat modellen steeds dienen te worden opgevat als vatbaar voor verandering. Zij moeten zich naar aanleiding van nieuwe waarnemingen kunnen wijzigen. Zo niet, dan dreigt steeds het gevaar dat men de betekenis van nieuwe waarnemingen niet onderkent, ze als onjuist terzijde schuift, kortom de vooruitgang van de wetenschap tegenhoudt. Het verdient daarom de voorkeur, modellen zodanig op te bouwen, dat de mogelijkheid tot wijziging als het ware reeds is ingebouwd.

Een voor de hand liggende manier om dit te bereiken is het model aanvankelijk slechts in geringe mate te specificeren, met andere woorden: eigenlijk te beginnen met een familie van modellen, veel-er dan met één volledig gespecificeerd model. Men kan dan de waargenomen verschijnselen zelf laten deelnemen aan het uitkiezen van geschikte modellen uit genoemde familie, in plaats van de waarnemingen pas in de beschouwing te betrekken als een volledig gespecificeerd model is geconstrueerd.

Prof. Van der Vaart wees vervolgens op twee problemen, die zich hierbij voordoen: identificeerbaarheid en onjuiste specificatie. Van identificeerbaarheid wordt gesproken, wanneer men als het ware in het model een fijner gelede structuur opneemt dan in de waarnemingen; van onjuiste specificatie, indien men door overhaast en te ver gaand het model verbijzondert, specificeert. Aan de hand van voorbeelden werkte de hoogleraar ten slotte deze gedachte verder uit.

Biografie

Hubertus Robert van der Vaart werd op 2 maart 1922 te Makassar geboren. Hij doorliep het christelijk gymnasium in Den Haag en werd in 1939 als student in de biologie ingeschreven aan de Rijksuniversiteit te Leiden, welke studie hij in 1940 noodgedwongen afbrak wegens het sluiten der universiteit. Na de oorlog zette hij zijn studie voort in Leiden en vervolgens in Delft en aan de Stedelijke Universiteit van Amsterdam, waar hij